

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

4. november 2004

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 12. november 2004
– dagsordenspunkt rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 19. november
2004 – vedlægges Integrationsministeriets notat om de punkter, der for-
ventes optaget på dagsordenen.

Pia Bjørnskov

Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K

Dato: 3. november 2004
Kontor: internationalt kontor
J.nr.: 2004/4050-602
Sagsbeh.: SAB
Fil-navn: oversendelse til UUI
INM205

Med henblik på oversendelse til Folketingets Europaudvalg sendes bidrag til samlet aktuelt notat vedrørende rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. november 2004 for så vidt angår Integrationsministeriets område.

Med venlig hilsen

Bertel Haarder

/ Henrik Ankerstjerne

Bidrag til samlet aktuelt notat til brug for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. november 2004

Dagsordenspunkt 18): Rådets direktiv om minimumsstandarder for procedurer i medlemsstaterne for tildeling og fratagelse af flygtningestatus (KOM (2002) 326 endelig) og konklusioner om en fælles liste over sikre oprindelseslande.....2

Dagsordenspunkt 19): Rådskonklusioner om fælles grundlæggende principper for integrationspolitik i EU6

Dagsordenspunkt 20) Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om fremlæggelse af et forslag til direktiv og to forslag til henstillinger, der skal lette tredjelandstatsborgeres indrejse med henblik på videnskabelig forskning i Det Europæiske Fællesskab KOM(2004) 178 endelig.9

Dagsordenpunkt 18): Rådets direktiv om minimumsstandarder for procedurer i medlemsstaterne for tildeling og fratagelse af flygtningestatus (KOM (2002) 326 endelig) og konklusioner om en fælles liste over sikre oprindelseslande*

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

1. Indledning

Kommissionen fremsatte den 26. oktober 2000 forslag til rådsdirektiv om minimumsstandarder for procedurer i medlemsstaterne for tildeling og fratagelse af flygtningestatus, (KOM (2000) 578 endelig).

Kommissionens direktivforslag er fremsat med hjemmel i afsnit IV i Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, artikel 63, stk. 1, nr. 1, litra d. Direktivet skal i henhold til Traktatens artikel 67, nr. 1, vedtages med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet.

Forslaget blev præsenteret af Kommissionen på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. september 2000.

På baggrund af forhandlingssituationen opfordrede Det Europæiske Råd på sit møde i Laeken den 14. - 15. december 2001 Kommissionen til senest den 30. april 2002 at fremsætte et revideret direktivforslag om asylprocedurer.

Det Europæiske Råd opfordrede på sit møde i Sevilla i juni 2002 Rådet til at godkende det reviderede direktivforslag inden december 2003.

Kommissionen fremsatte det reviderede forslag til Rådets direktiv om asylprocedurer (KOM (2002) 326 endelig) den 19. juni 2002.

Ifølge artikel 1 i Protokollen om Danmarks Stilling deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til afsnit IV i EF-traktaten, og ifølge protokollens artikel 2 er ingen af de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til dette afsnit, bindende for eller finder anvendelse i Danmark.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 29. - 30. april 2004 blev der opnået politisk enighed om direktivet. Endvidere vedtog Rådet en erklæring om nærmere at ville undersøge ti lande med henblik på at vedtage en fælles minimumsliste over sikre oprindelseslande.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. november 2004 ventes Rådet at vedtage konklusioner om, hvilke lande en fælles liste over sikre oprindelseslande skal omfatte. Den fælles liste skal vedlægges som bilag til asylproceduredirektivet. Europa-Parlamentet skal høres om listen. Efter Rådets vurdering af Europa-Parlamentets udtalelse, kan direktivet vedtages af Rådet.

* Forslaget er fremsat helt eller delvist med hjemmel i TEF, afsnit IV. Protokollen om Danmarks Stilling, der er knyttet til Amsterdam-traktaten, finder derfor anvendelse.

2. Indhold

Direktivforslaget fastlægger minimumsgarantier for asylansøgeren under asylsagen og fastlægger minimumsstandarder for behandling af en asylsag i første og anden instans. Direktivet er bygget op på den måde, at kapitel I omhandler direktivets formål og anvendelsesområde, kapitel II omhandler grundlæggende principper for asylsagsbehandlingen og ansøgerens rettigheder. Kapitel III omhandler rammerne for asylsagsbehandlingen i første instans og kapitel IV indeholder bestemmelser for inddragelse af status. Endelig fastsætter kapitel V standarder for behandling af en klage, og kapitel VI angår afsluttende bestemmelser om blandt andet ikrafttræden.

Kapitel II om minimumsgarantier for asylproceduren fastslår blandt andet, at afgørelser skal træffes individuelt, objektivt og upartisk, og at negative afgørelser skal begrundes og indeholde en klagevejledning. Ansøgeren skal have adgang til juridisk bistand under asylsagen. Under klagesagsbehandlingen skal denne bistand som udgangspunkt være gratis. I kapitel III fastlægges fælles standarder for anvendelse af begreberne "uantagelige ansøgninger", "åbenbart grundløse ansøgninger" og "første asylland". Endvidere fastsættes fælles standarder for "sikkert oprindelsesland" og "sikkert tredjeland".

Endvidere foreslås en procedure for vedtagelse af en fælles liste over sikre oprindelseslande. En forudsætning for at anse et land som sikkert oprindelsesland på den fælles liste er, at landet opfylder en række kriterier i direktivforslagets annekst II. Der må således ikke generelt finde forfølgelse eller omstændigheder, der kan begrunde subsidiær beskyttelse, sted i det pågældende land.

Det er fremlagt et forslag om at vedtage et sæt konklusioner, hvorved en fælles liste over sikre oprindelseslande vedlægges som bilag til asylproceduredirektivet. Udkastet til konklusioner angiver, at denne liste skal omfatte Benin, Botswana, Cape Verde, Ghana, Mali, Mauritius og Senegal.

Forslagets kapitel IV omhandler inddragelse af flygtningestatus. En sag om inddragelse kan indledes, når nye oplysninger giver anledning til at undersøge, om ansøgeren skal anerkendes som flygtning. Ansøgeren skal underrettes om, at en sådan sag indledes, og skal have mulighed for at fremkomme med bemærkninger.

Efter forslagets kapitel V skal der være ret til at klage over afslag på asyl og afslag på en anmodning om at genoptage asylsagen efter, at der er truffet afgørelse i sagen, samt over en afgørelse om afvisning. Endvidere skal der være klageadgang ved en afgørelse om inddragelse af status.

Direktivet fastsætter, at klageinstansen skal være et effektivt retsmiddel, og kan således blandt andet være en domstol eller et tribunal. Retningslinier for, hvilke organer, der ifølge EU-retten kan karakteriseres som sådan, fremgår af EF-domstolens praksis. Der lægges herefter vægt på, at organet er stiftet ved lov, har permanent karakter, virker som en obligatorisk retsinstans, anvender en kontradiktorisk sagsbehandling, træffer afgørelse på grundlag af retsregler, samt om det er uafhængigt af administrationen.

Direktivforslaget indeholder endelig bestemmelser om opsættende virkning af en klage.

3. Specialudvalget vedrørende Asyl- og Indvandringssamarbejdet

Sagen har senest været drøftet i Specialudvalget vedrørende Asyl- og Indvandringssamarbejdet (SPAIS) den 11. oktober 2004. Sagen har endvidere været sendt i skriftlig høring i SPAIS forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. november 2004.

For så vidt angår de spørgsmål, som skal drøftes på rådsmødet den 19. november, har Institut for Menneskerettigheder anført, at man ikke har haft mulighed for at fremkomme med bemærkninger indenfor den fastsatte tidsramme.

Med hensyn til listen over sikre oprindelseslande stiller Amnesty International sig tvivlende overfor at kategorisere et land som sikkert for alle asylansøgere. Amnesty er bekymret for, at listen kan blive anvendt til at forhindre, at asylansøgere med en velbegrunnet frygt for forfølgelse, får adgang til asylproceduren.

4. Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet godkendte den 20. september 2001 med en række ændringsforslag Kommissionens oprindelige forslag til direktiv om asylprocedurer.

Europa-Parlamentet har oplyst, at de med ændringsforslagene har ønsket at styrke asylansøgernes status og sikre medlemsstaternes efterlevelse af Flygtningekonventionen og den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Forslagene indeholder bestemmelser vedrørende forbedret adgang til juridisk assistance under asylsagen, forbedret information af asylansøgeren og dennes juridiske rådgiver, krav på en personlig samtale om asylmotivet, en begrænsning af kriterierne for at frihedsberøve asylansøgere, en begrænsning af mulighederne for at afvise asylansøgninger som ubegrundede, skærpede betingelser for at udpege et land som et sikkert tredjeland samt en udvidelse af anvendelsen af opsættende virkning af påklage.

På baggrund af blandt andet Europa-Parlamentets ændringsforslag fastlægger det reviderede direktivforslag om asylprocedurer på visse områder et højere niveau af minimumsgarantier for asylproceduren.

Europa-Parlamentets udtalelse vedrørende det samlede direktiv, herunder listen over sikre oprindelseslande, på baggrund af en fornyet høring afventes.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen har i det oprindelige direktivforslag som begrundelse for at indføre fællesskabsretlig regulering på området anført, at situationen med hensyn til proceduregarantier for asylansøgere, kravene til beslutningstagning og standarderne for anvendelse af begreber og praksis, for eksempel fremskyndede procedurer, varierer betydeligt fra medlemsstat til medlemsstat. Fastsættelsen af minimumsstandarder på fællesskabsplan vil være medvirkende til at begrænse

asylansøgeres sekundære bevægelser som følge af forskellige procedurer i medlemsstaterne.

Kommissionen har ikke gentaget begrundelsen for fremsættelsen af forslaget i det reviderede direktivforslag, hvorfor det antages, at ovennævnte begrundelse fortsat er gældende.

Det skønnes, at direktivforslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Det reviderede forslag til direktiv om asylprocedurer har hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser, da Danmark efter Protokollen om Danmarks Stilling ikke deltager i vedtagelsen.

Såfremt tilsvarende regler ønskes gennemført i dansk ret, vil det kræve ændringer i udlændingeloven, ligesom en gennemførelse i dansk ret vil medføre visse statsfinansielle konsekvenser som det dog på nuværende tidspunkt ikke er muligt at skønne endeligt over.

7. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik

Folketingets Europaudvalg og Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik er blevet orienteret om sagen forud for rådsmøderne (retlige og indre anliggender) den 28. september 2000, den 27. – 28. september 2001 og 6. – 7. december 2001, den 14. – 15. oktober 2002, den 5. – 6. juni 2003, den 2. – 3. oktober 2003, den 6. november 2003, den 27. – 28. november 2003, den 19. februar 2004, den 30. marts 2004 og den 29. april 2004.

Grundnotat om Kommissionens oprindelige forslag til Rådet direktiv om asylprocedurer blev sendt til Folketingets Europaudvalg og Folketingets Retsudvalg den 18. juni 2001.

Dagsordenspunkt 19): Rådskonklusioner om fælles grundlæggende principper for integrationspolitik i EU

Revideret notat

1. Indledning

Det Europæiske Råd (DER) drøftede på sit møde i Thessaloniki i juni 2003 spørgsmålet om fastlæggelse af en fælles politik med henblik på at sikre integration af tredjelandsstatsborgere, der opholder sig lovligt på EU's område.

Som en opfølgning på DER i Thessaloniki har det nederlandske formandskab sat arbejdet med fastlæggelse af en fælles integrationspolitik på dagsordenen. I den forbindelse har formandskabet inviteret til en ministerkonference om integration, som forventes afholdt den 9. – 11. november 2004 i Groningen, Nederlandene. Der lægges op til, at ministrene på konferencen skal udveksle erfaringer og drøfte bedste praksis vedrørende introduktionsprogrammer for nyankomne udlændinge samt særlige indsatser vedrørende integration af unge med anden etnisk baggrund.

DER i Thessaloniki anførte, at selv om det primære ansvar for udformningen og gennemførelsen af integrationspolitikkerne ligger hos medlemsstaterne, bør integrationspolitikkerne udformes inden for en sammenhængende EU-ramme, og at man til dette formål bør overveje at fastlægge en række fælles grundlæggende principper for integrationspolitik.

På baggrund af input fra medlemsstaterne har formandskabet udarbejdet et udkast til rådskonklusioner, som indeholder et oplæg til fælles grundlæggende principper om integrationspolitik.

Rådskonklusionerne har ikke form af en retsakt, og de forventes efter deres indhold ikke at have retlig bindende virkning. Rådskonklusionerne er derfor ikke omfattet af det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. november 2004 forventes *udkastet til rådskonklusioner drøftet med henblik på opnåelse af politisk enighed herom.*

2. Indhold

Som begrundelse for behovet for at fastlægge fælles principper om integrationspolitik henvises til, at der mellem medlemsstaternes nationale integrationspolitikker er store forskelle, og at mangelfuld integration af indvandrere i de enkelte medlemsstater ikke kun er til ugunst for den enkelte medlemsstat, men påvirker EU som helhed. Som et eksempel herpå henvises til, at mangel på beskæftigelse blandt indvandrere ikke kun påvirker den enkelte medlemsstats økonomi, men EU's økonomi som en helhed.

Formålet med at fastlægge fælles principper om integrationspolitik er at støtte medlemsstaterne i udarbejdelsen af en national integrationspolitik, at opstille en ramme mod hvilken medlemsstaterne kan vurdere allerede eksisterende indsætter på området, at sætte fokus på særligt vigtige aspekter for en vellykket integrationspolitik samt at tjene til inspiration for medlemsstaterne ved fastlæggelse af nye målsætninger i den nationale integrationspolitik samt mulige måder at evaluere og måle resultater af integrationsindsatser på.

Ifølge konklusionsudkastet kan principperne på denne måde være til gavn for såvel nye indvandringslande, som endnu kun er ved at forberede en integrationspolitik, som for lande, der allerede har formuleret en sådan politik og har opnået erfaringer hermed.

Udkastet til rådskonklusioner består af 11 fælles grundlæggende principper for god integrationspolitik med tilhørende forklaringer.

I principperne sættes blandt andet fokus på, at integration er en dynamisk proces og forudsætter gensidig tilpasning mellem indvandrere og egne statsborgere i medlemsstaterne, og at respekt for EU's grundlæggende værdier og kendskab til værtslandets sprog, historie og institutioner er en forudsætning for en vellykket integration. Endvidere fremhæves betydningen af tilstrækkelig uddannelse og beskæftigelse for indvandrere som et led i integrationsprocessen.

I konklusionsudkastet anføres blandt andet, at beskæftigelse er et nøgleelement i integrationsprocessen og er central for indvandreres fulde deltagelse i samfundet, for de bidrag indvandrere tilføjer værtssamfundet og til at gøre sådanne bidrag synlige, og at uddannelsesmæssige indsatser er afgørende for forberedelsen af indvandrere, og i særdeleshed indvandrere i anden generation, til at blive mere succesfulde og mere aktive samfundsdeltagere. Det anføres videre, at løbende kontakt mellem indvandrere og medlemsstaternes egne statsborgere er en grundlæggende mekanisme for integration. Blandede fora, oplysning om indvandrere og indvandrer kulturer og stimulerende livsbetingelser i lokale miljøer fremmer kontakten mellem indvandrere og medlemsstaternes egne statsborgere.

3. Specialudvalget vedrørende Asyl- og Indvandringssamarbejdet

Sagen har været drøftet i Specialudvalget vedrørende Asyl- og Indvandringssamarbejdet (SPAIS) den 11. oktober 2004. *Sagen har endvidere været sendt i skriftlig høring i SPAIS forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. november 2004.*

For så vidt angår de spørgsmål, som skal drøftes på rådsmødet den 19. november, har Institut for Menneskerettigheder anført, at man ikke har haft mulighed for at fremkomme med bemærkninger indenfor den fastsatte tidsramme.

4. Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. **Nærhedsprincippet**

Da der ikke er tale om en retsakt, har nærhedsprincippet ikke relevans for nærværende sag.

6. **Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser**

Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

7. **Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik**

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg eller for Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik.

Dagsordenspunkt 20) Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om fremlæggelse af et forslag til direktiv og to forslag til henstillinger, der skal lette tredjelandstatsborgeres indrejse med henblik på videnskabelig forskning i Det Europæiske Fællesskab KOM(2004) 178 endelig*

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

1. Indledning

Kommissionen fremlagde den 24. marts 2004 en meddelelse ledsaget af et forslag til Rådets direktiv om betingelserne for tredjelandstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på forskning og et forslag til Rådets henstilling med henblik på at lette forskeres indrejse og et forslag til Rådets henstilling om lettelse af medlemsstaternes udstedelse af ensartet visa til kortvarigt ophold for forskere fra tredjelandslande, som rejser inden for Det Europæiske Fællesskab med henblik på videnskabelig forskning KOM (2004)178 endelig.

Kommissionens direktivforslag og henstillingen om lettelse af tredjelandstatsborgeres indrejse i Det Europæiske Fællesskab med henblik på videnskabelig forskning er fremsat med hjemmel i afsnit IV i Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, artikel 63, stk. 3, litra a, og artikel 63, stk. 4. Direktivet skal i henhold til EF-traktatens artikel 67, nr. 1, vedtages med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet.

Henstillingen om medlemsstaternes udstedelse af ensartede visa til kortvarige ophold for forskere fra tredjelandslande, som rejser inden for Det Europæiske Fællesskab med henblik på videnskabelig forskning har hjemmel i afsnit IV i EF-traktaten, artikel 62, nr. 2, litra b, nr. ii.

Ifølge artikel 1 i Protokollen om Danmarks Stilling deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til afsnit IV i EF-traktaten, og ifølge protokollens artikel 2 er ingen af de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til dette afsnit, bindende for eller finder anvendelse i Danmark.

I det omfang Rådet har truffet afgørelse om et forslag om eller initiativ til udbygning af Schengen-reglerne efter bestemmelserne i afsnit IV i EF-traktaten, træffer Danmark i henhold til artikel 5 i Protokollen om Danmarks Stilling inden seks måneder afgørelse om, hvorvidt det vil gennemføre denne afgørelse i sin nationale lovgivning. Hvis Danmark beslutter sig herfor, vil afgørelsen skabe en folkeretlig forpligtelse mellem Danmark og de øvrige medlemsstater.

Det fremgår af præambelen til henstillingen om medlemsstaternes udstedelse af ensartede visa til kortvarige ophold for forskere fra tredjelandslande, som rejser inden

* Forslaget er fremsat helt eller delvist med hjemmel i TEF, afsnit IV. Protokollen om Danmarks Stilling, der er knyttet til Amsterdam-traktaten, finder derfor anvendelse.

for Det Europæiske Fællesskab med henblik på videnskabelig forskning, at dette forslag udgør en udbygning af Schengen-reglerne.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8. juni 2004 blev der opnået enighed om Rådets henstilling om lettelse af tredjelandsstatsborgeres indrejse i Det Europæiske Fællesskab med henblik på videnskabelig forskning.

På rådsmødet (miljø) den 28. juni 2004 blev der opnået enighed om Rådets henstilling om medlemsstaternes udstedelse af ensartede visa til kortvarige ophold til forskere fra tredjelande, som rejser inden for Det Europæiske Fællesskab. *Henstillingen skal vedtages i fælles beslutningstagen efter høring af Europa-parlamentet.*

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. november 2004 forventes der opnået enighed om forslaget til Rådets direktiv om betingelserne for tredjelandsstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på forskning.

2. Indhold

Kommissionens meddelelse indeholder såvel et direktiv om tredjelandsstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på forskning som to forslag til Rådets henstillinger med henblik på at lette forskeres indrejse og at effektivisere og forenkle udstedelsen af visa til forskere.

Direktivforslaget har til formål at fastsætte regler for tredjelandsstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på forskning, når der er indgået en værtsaftale mellem forskeren og en forskningsinstitution.

Efter direktivets artikel 4 skal en forskningsinstitution godkendes af medlemsstatens myndigheder som en institution, der kan indgå værtsaftaler med forskere. For at kunne opnå godkendelse skal forskningsinstitutionen dokumentere, at institutionen rent faktisk udfører forskning, og forskningsinstitutionen skal også påtage sig det finansielle ansvar for de forskere, som de indgår værtsaftaler med, både for så vidt angår udgifter under opholdet som udgifter i forbindelse med hjemrejsen.

Artikel 5 fastsætter, at forskningsinstitutionen og forskeren skal indgå en værtsaftale. Betingelserne for, at der kan indgås en værtsaftale, er, at forskningsprojektet er godkendt i forskningsinstitutionen, og at de nødvendige finansielle ressourcer er tilvejebragt. Forskeren skal dokumentere at have de fornødne faglige kvalifikationer i forhold til forskningsprojektet. Forskeren skal råde over tilstrækkelige midler til ikke at blive en byrde for det sociale system i medlemsstaten og skal aflønnes på tilsvarende vilkår som andre forskere. Endelig skal forskeren råde over en sygeforsikring.

Artikel 6 fastslår, at når der er indgået en værtsaftale, skal den pågældende forsker have udstedt en opholdstilladelse, hvis den pågældende har gyldige rejse-dokumenter, har en erklæring fra forskningsinstitutionen vedrørende de finansielle forhold, og hvis forskeren ikke er til fare for den offentlige orden og sikkerhed.

Efter artikel 7a skal en medlemsstat, når den beslutter at tillade forskerens familiemedlemmer indrejse og ophold, som udgangspunkt udstede en opholdstilladelse med en varighed svarende til gyldighedsperioden for forskerens opholdstilladelse. Udstedelse af opholdstilladelse til forskerens familiemedlemmer må ikke gøres afhængig af, at forskeren har opholdt sig en vis periode på medlemsstatens område.

Efter artikel 12 skal forskeren under sit ophold ligebehandles med medlemsstatens egne statsborgere for så vidt angår anerkendelse af eksamensbeviser, arbejdsvilkår, social sikring, skattefordele og adgang til samt levering af goder og tjenesteydelser, som står til rådighed for offentligheden.

Efter artikel 13 skal en forsker, der har fået udstedt en opholdstilladelse efter direktivet som forsker i en medlemsstat, have mulighed for på grundlag af opholdstilladelsen og gyldige rejsedokumenter at tage ophold i en anden medlemsstat med henblik på at udføre en del af forskningsprojektet dér. Den anden medlemsstat kan alene nægte indrejse og ophold, hvis den pågældende forsker efter denne medlemsstats vurdering udgør en fare for den offentlige orden og sikkerhed.

Rådet henstilling om lettelse af tredjelandsstatsborgeres indrejse i Det Europæiske Fællesskab med henblik på at udføre videnskabelig forskning opfordrer medlemsstaterne til forud for direktivets vedtagelse at fremme forskeres indrejse og ophold. Der opfordres blandt andet til, at medlemsstaterne fremmer sagsbehandlingen af ansøgninger om opholdstilladelse med henblik på videnskabelig forskning mest muligt, og at medlemsstaterne involverer forskningsinstitutionerne i sagsbehandlingen. Medlemsstaterne opfordres endvidere til at fremme indrejse og ophold for familiemedlemmer under gunstige vilkår.

Rådets henstilling om medlemsstaternes udstedelse af ensartede visa til kortvarige ophold for forskere fra tredjelande, som rejser inden for Det Europæiske Fællesskab med henblik på videnskabelig forskning, har til formål at effektivisere og forenkle udstedelsen af visa til forskere. Der opfordres til, at muligheden for at få visum til flere indrejser fremmes, at der ikke tages gebyr for udstedelse af visa til forskere, og at det lokale konsulære samarbejde styrkes på dette område, inden for rammerne af de eksisterende Schengen-regler.

3. Specialudvalget vedrørende Asyl- og Indvandringssamarbejdet

Sagen har været drøftet i Specialudvalget vedrørende Asyl- og Indvandringssamarbejdet (SPAIS) den 24. maj 2004. *Sagen har endvidere været sendt i skriftlig høring i SPAIS forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. november 2004.*

For så vidt angår de spørgsmål, som skal drøftes på rådsmødet den 19. november, har Institut for Menneskerettigheder anført, at man ikke har haft mulighed for at fremkomme med bemærkninger indenfor den fastsatte tidsramme.

Sagen har endvidere været sendt i skriftlig høring hos EF-Specialudvalget for forskning. Ved høringsfristens udløb den 21. april 2004 var der indkommet følgende svar:

Akademikernes Centralorganisation (AC), som noterer sig, at Danmark ikke deltagere i vedtagelsen af direktivet, og at det ikke vil blive anvendt i Danmark, er principielt af den holdning, at der i videst muligt omfang skal være mulighed for, at videnarbejdere fra tredjelande tager ophold og arbejder i Danmark. AC peger på, at akademikerarbejdsløsheden er stor i Danmark, og at problemet ikke synes at være mangel på forskere, men mangel på midler til at ansætte forskere i faste stillinger. Man peger på, at der ikke må opstå en kategori af forskere, som det er attraktivt for institutionerne at ansætte, fordi de er billigere eller mere fleksible. Der peges endvidere på, at forskningsorganisationerne efter direktivforslaget binder sig til at påtage sig det finansielle ansvar for de forskere, som forskningsorganisationerne indgår aftaler med, hvilket kan give forskningsinstitutionerne økonomiske vilkår, som kan være usikre at vurdere. I relation til godkendelse af de forskningsorganisationer, som kan indgå værtaftaler, foreslår AC, at et organ inden for Lov om Forskningsrådgivning bruges som høringsorgan.

Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole har den opfattelse, at såfremt Danmark skulle vælge at gennemføre tilsvarende regler i dansk ret, vil det medføre et udvidet ansvar for forskningsorganisationer ved ansættelse af gæsteforskere fra tredjelande, som økonomisk vil kunne være uoverskueligt for forskningsorganisationen, hvis gæsteforskeren bliver syg. Højskolen finder ligeledes, at det i forhold til dansk retspraksis er ualmindeligt, at en forskningsorganisation kan blive holdt økonomisk ansvarlig for en gæsteforskers ulovlige handlinger, eksempelvis ulovligt ophold i landet.

København Universitet (KU) anfører, at det må være i dansk interesse at fremme forskermobiliteten og forbedre universiteternes stilling i den tiltagende internationale konkurrence. Mere enkle regler og procedurer vil harmonere med den nye universitetslov og set ud fra et universitetssynspunkt, kan der kun være interesse for, at Danmark gennemfører regler, der svarer til de regler, det endelige direktiv kommer til at indeholde. KU er betænkelig ved en ordning, hvor forskningsorganisationen skal garantere at ville påtage sig ansvaret for forskerens opholds-, sundheds- og hjemrejseudgifter, men lægger dog til grund, at "opholdsudgifterne" er dækket af en almindelig overenskomstnæssig løn, ligesom sygeforsikring må være dækket af den almindelige danske sygesikringsordning. KU finder det ønskeligt, at ordningen også kommer til at omfatte gæstelærere, uden at disse indgår i et forskningsprojekt.

Syddansk Universitetet støtter direktivet og rådshenstillingerne og finder, at Danmark snarest muligt bør gennemføre anbefalingerne i rådshenstillingerne. Universitetet hilser det især velkommen, at opholdstilladelsen efter direktivforslaget skal udstedes højst 30 dage efter ansøgning og at der ikke skal søges særskilt arbejdstilladelse. Ligeledes anses det for glædeligt, at der tages skridt til at lette rejser til et eller flere EU-lande under gæsteopholdet, og at opholdstilladelsen kan forlænges uendeligt under hensyntagen til værtaftalen.

Aalborg Universitet støtter direktivet og henstiller, at Danmark i videst mulig omfang følger direktivets formål, selvom direktivet er omfattet af det danske forbehold. Universitetet peger på, at forskningsorganisationen ikke kan gribe ind over for en forsker, der ikke overholder modtagelsesaftalen, men anfører samtidig, at man i den henseende ikke har oplevet problemer i praksis. Universitetet finder, at det ville være en forbedring, hvis opholdstilladelsen kunne gives for

mere end ét år ad gangen. Det findes positivt, at der lægges op til en sagsbehandlingstid på 30 dage, og at indrejse og ophold for familiemedlemmer efter rådshenstillingerne skal lettes.

4. Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet er endnu ikke kommet med sin udtalelse.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen har i sit forslag anført, at betingelserne for tredjelandsstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på forskning i dag er forskellige fra medlemsstat til medlemsstat. Hovedformålet med direktivet er at fastlægge en harmoniseret retlig ramme for tredjelandsstatsborgernes indrejse og ophold med henblik på forskning for at sikre, at Europa fortsat kan tiltrække højt kvalificerede forskere og nå målsætningen om, at medlemsstaterne skal investere 3 % af bruttonationalproduktet i forskning. Direktivforslaget fastsætter kun hovedprincipperne og på en række områder overlades det til medlemsstaterne at vælge, hvordan direktivet bedst kan gennemføres i de enkelte medlemsstaters lovgivning.

Det skønnes, at direktivforslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget til direktiv og de to forslag til Rådets henstillinger har hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser, da Danmark efter Protokollen om Danmarks Stilling ikke deltager i vedtagelsen.

Såfremt regler *svarende til direktivforslagets regler* ønskes gennemført i dansk ret, skønnes dette på det foreliggende grundlag ikke at medføre statsfinansielle konsekvenser. Det kan ikke på nuværende tidspunkt vurderes, hvorvidt en gennemførelse i dansk ret vil kunne medføre lovgivningsmæssige konsekvenser.

7. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik

Sagen har været forelagt for Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 30. marts 2004 og den 1. juni 2004 og forud for rådsmødet (konkurrenceevne) den 17. – 18. maj 2004 og for Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 30. marts 2004 og den 4. juni 2004. *Endvidere er Folketingets Europaudvalg og Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg skriftligt orienteret om sagen ved aktuelt notat oversendt forud for rådsmødet (miljø) den 28. juni 2004.*

